

sede zoper bližnjega, pa tudi ni hotela poslušati nikakršnega kvantanja, kar posebno sedanji mladi svet prerado stori.

Rajna Micika je imela posebno veselje cerkve kinčati. Zlasti je rada zahajala na „Brinjevo gorc“ vencev plest za podobo Matere božje. Zdaj njej mila Mati božja plete venec v svetih nebesih! Umrla je na osepnicah, ki po žrečki in šent jungertski fari razsajajo. Žrečka šola je večjidelj prazna.

Od Ljutomera. (V slovenki obleki nem-čur) 16. t. m. so bili pridni kopači v vinogradu pri posestniku M. K. Pogovarjali so se celi dan eno in drugo, posebno pak o slovenskem jeziku, kako da ž njim je. Na to pravi neka deklica: moj brat je že hodil po več krajih sveta in zdaj je v Valahaji. Kedar nam kako pismo piše, tedaj piše vsakokrat po slovenski; in tudi reče, da je in ostane Slovenec. Zdaj zakriči nekdo: hej! presneti Slovenci tumasti! kam pa pride kdo s slovenskim jezikom? Samo iz ene vasi v drugo. Jaz pa pridem kam hočem. Na to mu odgovori nek mladenič: zakaj pa ti sam sebe zatajuješ? Vsaj si ravno tak Slovenec, kakor mi. Vem, da se eno leto nisi mogel toliko naučiti, da bi vse znal. In z našim govorom lahko gremo daleč po svetu*) in najdemo povsodi prijateljev. Ti pa nisi nič; nemški ne veš, slovenski pa te je sram govoriti. Zdaj se sliši krič, Živijo Slovenci. Na to pobesi nos in več ne govori besedice.

Iz Slov. Bistrice. Slov. bisterška okolica slovi zaradi javnega nemira. Ni dolgo kar je bilo slišati o povoženi neznani ženski, zdaj o mrtvem založenem otroku, pred kratkim o tatvini v Poličanah v Črešnovcah in v Laporju. Velikonočno nedeljo proti polnoči je domača patrula, pomnožena z žandarji tatovsko gnezdo zasačila na meji laporske fare v Razgorju pri kočlarju Jerovškemu. Na mizi so imeli ukradenega, pečenega vola. Pili so gotovo ne svoje, pa prav dobro vino, ter se ravno pogovarjali, kako so neke tatvine sum odbili od sebe. Med tem zapazijo patrulo in pobegnejo iz hiše. Žandarji so le vjeli hišnega gospodarja in nekega Hrvata, Potiska, ki je v naše kraje zahajal.

Od Pesnice. (4 sini 4 vojaki — letina.) Od 6—10. t. m. smo imeli v Ptujci novačenje ali štelinge za vojake. Neka mati je imela 4 sine, ino vsi 4 so vojaki. Štiri in poslednji je postal letos vojak. Obžalovanja vredni so taki stariši! Dopisniku se to ravno tako dozdeva, kakor če si gospodar lepe pridelke pridelal, potem pa pridejo in mu vse vzamejo. Dobro bi bilo, ako bi naši poslanci povzdignoli glas, in govorili za to, da starišom vendar vseh sinov nebi jemali k vojakom.

Letošnje leto kaže slabo leto. Žito ali rž je tako slaba, da nekteri ne bodo semena dobili. Resničen je pregovor, če črni teden v žakli mimo

*) Tega še treba ni. Slovenci smo radi doma in tukaj hočemo biti — Slovenci. Komur ni prav, pa naj gre!

žita sneg nese, mu škoduje; ali letos je bilo vse žito s snegom pokrito. Veliko pomanjkanje se že zdaj kaže, posebno tam, kder nas je lansko leto toča poškodovala. Rži vidimo, da ne bode, vinogradi so pa slabi, kder je lansko leto toča poškodovala. Nimamo se druga nadjati, kakor samega dela. Kde in odkod pa hočemo si denarjev dobiti za čedalje večje dače? Bog pomozil!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar so 10. t. m. srečno prišli v Zadar, glavno mesto Dalmacije, kder so bili od Labov in Slavjanov sijajno sprejeti. Iz Zadra so enkrat potovali po morji v Arbo in Pag; drugokrat pa so se z mnogim spremstvom podali globljeje v deželo, v Benkovac, Carin in Obrovac. V mestu Šibeniku je cesarja mestni župan nagovoril hrvatski, device v narodni obleki so sipale cesarju cvetlice na pot. Na večer bila je narodna veselica na poljanskem trgu. Plesalo se je jugoslavjansko kolo. Iz narodnega Šibenika so cesar potovali čez Škradin v Kistanje in Knin, kder so si dali pokazati prostor za veliko železniško postajo. Številni jezdec, v narodni lepi obleki in oroženi, jezdili so pred cesarjevo kočijo. Ljudstvo od vseh strani je vrelo skupaj ter s strelanjem in gromovitim živijo — klicanjem cesarja pozdravljalo.

Na Ogerskem že zlasti konservativci in Katoličani sprevidijo, da je vlada predraga. Po 447 poslancev tiči skupaj v Pešti po 6 mesencev. Polovica bi zadosti bila in v 4 mesencih lahko vse opravila; deželi bi se pa 1 milijon gld. prihranil. Ogersko ima 9 ministrov in število uradnikov raste čedalje bolj. Ob enem se pa Madžari vedno kažejo sovražniki Slavjanov. Tako so Slovacom vzeli vse gimnazije in zdaj celo Matico slovaško zatrl in njeno premoženje pograbil. To ne bodo brega sadu rodilo. Utegne priti plačilni dan!

Vnanje države. V Rimu se je sošlo, kakor smu že zadnjič nekoliko naznaili 400 Katoličanov sv. Očeta obiskovat in mu svojo udanost zagotavljati. Na telesu so zdravi, ali sree njih boli pri tolikem preganjanju Cerkve, posebno na Pruskem. V mili in lepi besedi so obiskovalce opominjali do stalnosti in srčnosti v sv. veri in obrambi Cerkve božje.

V Španiji se nasprotne stranke zdaj orožujejo in vtrjujejo, kolikor vsaka zamore.

Francozi še potrebujejo najmanj 2 leti, da svojo armado zopet vredijo in okrepijo. Tečas se morajo jako mirni in pohlevni kazati, drugači njih Bismark zopet zgrabi.

Turki so v Bosniji začeli zopet s Kristjani prav po muhamedansko ravnati. V Serajevi so njih 280 zavrtno umorili. Kristjani pa upajo pomoči od Avstrije. Ali njim bo došla, kdo ve? Mogoče je. Kajti Turčija in Avstrija še že več časa pisano gledate. Tudi so svitli cesar turške-

ga konzula v Zadru nenavadno ostro nagovorili, ter mu rekli, da je njegov nadkonzul v Raguzi — sovražnik Avstrije

Za poduk in kratek čas.

Koledar in njegova zanesljivost.

× V našem gregorijanskem koledarju se nahajajo nekatera imena, koja hočemo ob kratkem pojasniti. Tako stoji v letošnjem koledarju: „zlato število 14“ to je, letošnje leto je 14. leto v tako imenovanem mesečnem krogu (Mondzirkel), to je, v dóbi od 19 let. — „Epakta XXIII.“, to je, 23 celih dni pred začetkom letošnjega novega leta je bil zadnji mlaj lanskega leta 1874. — „Solnčni krog 8“, to je, letošnje leto je 8. leto v dóbi od 28 let, ki se solnčni krog (Sonnenszirkel) imenuje. — „Rimsko število 3“, to je, letošnje leto je 3. leto v 15letni dóbi; ko ta obteče, se začne zopet z enojko šteti. — Nedeljska črka C, to je, na prvo nedeljo letošnjega leta pride črka C, ako zaznamjamo 1. januarja s črko A, in 2. januarja s črko B. Šteje se namreč do črke G in potem se zopet začne s črko A. Letos ima tedaj vsaka nedelja črko C.

Poprej smo rekli, da se enkrat v letu zemlja okoli solnca zasučje. Nekdanji zvezdoslovci so menili, da je zemlja v središču vesoljnosti, in da se vsi nebeški svetovi, zlasti pa solnce okoli zemlje suče. To pa je bila zmota, ki je zlasti od tod izvirala, ker se našim očem tako dozdeva. Zaslužnje, da se je ta zmota popravila, gre Nikolaju Koperniku (roj. 1473, umrl 1543). Njegov rojstni kraj je mesto Torun na sedanjem Prusko-poljskem. Bil je korar stolne cerkve Ermlandske v Frauenburgu in je v tej službi tudi umrl. Svoje v latinskem jeziku pisano poglavitno delo je posvetil papežu Pavlu III.

Tedaj papežu gre hvala za popravek koledarja; in katoliškemu, v resnici vernemu korarju je svet hvalo dolžen, da je postavil pravo, po njem za vse čase imenovano „Kopernikovo planetno sestavo“. Po tej sestavi naša zemlja nič druga ni, kakor eden izmed planetov, ki k solncu spadajo, in sicer med njemu najbližnjimi na tretji vrsti. Vsi svetovi, ki se okoli solnca sučejo, storé našo solnčno sestavo (Sonnensystem). K tej spadajo tedaj planeti (zvezde premičnice) s svojimi stranskimi planeti ali mesenci in po večjem tudi kometi (zvezde repatice.)

Najstarodavnejši zvezdoznanci so poznali le pet planetov; potem so jih šteli sedem. Mi jih zdaj že 140 poznamo.

Zastran svoje bližave pri solncu si poglavitni planeti v tem redu nasledujejo: Merkurij; Venera (zdaj juternja, zdaj večerna zvezda); naša zemlja (okoli 20 milijonov milj dalječ od

solnca, v tem ko njo mesenc spremlja v daljavi od blizo 50 tavžent milj); Mart; Jupiter; Saturn; Uran; Neptun. Manjši — med njimi nekateri celó mali planeti, se nahajajo med Martom in Jupitrom.

Nijena druga posvetna veda nam ne kaže Boga vesoljnosti vseмогоčnega stvarnika, tako v njegovi neskončni velikosti, kakor zvezdoslovje.

Kakor ti, moj kristjan! semenska zrna v zemljo seješ, takó je Bog, da v podobi govorim, pri stvarjenji razsejal nebeške svetove v nezmernem svetovnem prostoru. In kako veliki so! kako brezštevilni in večjidel kako dalječ proč od nas!

Glej na primer! zvezde neprimičnice (Fixsterne), ki se v jasni noči na nebu leskečejo, so solnca, kakor je naše, — so solnčne sestave, kakor je naša s svojimi planeti. In ta solnca so veliko večja, kakor je naše! Njih število — kdo ga zamore izrajtati? Celó tako imenovane meglenice (Nebelflecken), in tudi rimska cesta se prav ostremu daljnogledu večjidel kakor zvezdni kupi razkažejo.

Da zamoreš še bolje občudovati, kakor dalječ od nas so mnoge nepremične zvezde, pomisli to-le. Da luč našega, okoli 20 milijonov milj od zemlje oddaljenega solnca do nas pride potrebuje ne celó osem minut. Luč mesenca pride do nas celo v eni sekundi. In glej! prerajano je, da postavim, luč severne zvezde okoli petdeset let, — in luč meglenic veliko tavžent let na svoji poti do zemlje potrebuje. Zares komaj se prerajati da, kako silno daleč od nas so te zvezde.

Še nekaj, ljubi bralec! kar te utegne v tej reči zanimati. Morebiti si bral od prelepega komete, ki se po učenjaku, ki ga je l. 1858 v Florenciji zasledil, Donatijevi komet imenuje. Kaj meniš, kedaj ga bodo prebivalci naše zemlje zopet videli? Ne prej, kakor čez blizo 4000 let! In celó komet, ki ga je zvezdogled Coggia v Marseilleji zasledil, in ki smo ga lani mesenca julija gledali, se bo naši zemlji zopet prikazal, čez 9000 let!

Oj, kdo, ki vse to premisli, bi v ponižni molitvi ne izdihnil rekoč: kako neskončno velik si ti v svojih delih, o moj Bog! In kako silno majhen je človek in ta zemlja z vsem, kar je na njej!

In ti, moj neskončni veliki Bog! me boš enkrat sodil, in si me zato vstvaril, da bi nekdan tvojo neskončnost gledal, ktere večni tron je nad vsemi nebeškimi svetovi!

Narodna pesmica.

(Zapisal Lovro Štepišnik.)

Čuk sedi na veji

Sova na kamenji

Sova čuku miga.

Da bi se midva vzela,

Vzemima se midva, dva!

hopsasa.

Pastarinka je lahko družica,

Ker tak dolgi repek 'ma

Kar se nje tak lepo navda.

Da bi se midva vzela,

Vzemima se midva, dva!

hopsasa.